

Posudek bakalářské práce

Zuzana Mjartanová: Volebný úspěch die LINKE v Německu na spolkovej a zemskej úrovni: prípad Hamburu

Autorka předkládá práci, ve které hledá odpověď na otázku, z jakého důvodu se strana *Die LINKE* od vzniku v roce 2007 prosazuje i na spolkové úrovni německé politiky. Zvláštní pozornost věnuje spolkové zemi Hamburk. Práce je dělena na úvod, čtyři kapitoly, závěr a přílohu obsahující šetření (průzkum) k *Die LINKE* v Hamburku. Studie je vybavena standardními náležitostmi odborné studie (kritika pramenů a literatury, poznámkový aparát, seznam zdrojů atp.). Celkově obsahuje 63 stran.

V prvních dvou kapitolách je relevantně rozveden historický přehled. S oporou v anglicky, německy a česky psaných zdrojích podává autorka výklad o PDS v letech 1990-2002, posléze o dynamice, která vedla ke sloučení západních levicových sociálních demokratů (WASG) s PDS a vzniku *Die LINKE*. V těchto částech je doložena schopnost práce s odbornou literaturou, analýzy a autentický zájem o téma. Slabinou je malá znalost politických kontextů mimo hlavní sledované téma: autorka se například nijak nevyrovnává s „východní“ (zejména finanční) politikou vlád Helmuta Kohla a posléze i Gerharda Schrödera. Diskutabilně také hodnotí zahraničněpolitické koncepty ostatních politických stran (s. 16). Vzhledem k tomu, že se opakovaně navrácí ve vztahu k PDS (resp. k bývalé NDR) k pojmům *kolektivní paměť* a *identita*, doporučil bych - v případě, že se bude i nadále tématem zabývat - rozsáhlejší teoretický rozbor těchto pojmů (např. Maurice Halbwachs, Pierre Nora).

Za problematičtější považují třetí kapitolu, která si klade za cíl vysvětlit autorkou předpokládaný obecný úspěch *Die LINKE* i na „západě“ Německa. Zde se autorka, domnívám se, dopouští leckterých zjednodušení. Výtku o menší znalosti politických kontextů potvrzuje mimo jiné tím, že tvrdí, že německá SPD realizuje „tržní politiku“: „...*SPD chce vyřešit krizi a sociálně rozdíly v rámci tržní ekonomiky...*“ (s. 25) a problematicky tak posuzuje nejen německou tradici sociálně-tržní ekonomiky, ale i reformní koncept Schrödrových kabinetů *Agenda 2010*, který byl naopak ze strany SPD deklarován jako snaha o udržení základních pilířů sociálního státu (a sociálně-tržního principu) v podmínkách dynamicky se měnící globální ekonomiky. Nepodložené je pak několikrát se vyskytující tvrzení, že SPD ztrácí charakter masové strany a že *Die LINKE* aspiruje na převzetí její pozice (s. 25, 28). K tomu poznamenávám, že podle zavedených sociologických agentur (např. *Emind* a *Allensbach*) se SPD i v měsících nejhlubší krize (2009) preferenčně pohybovala nad úrovní 20% (*Die LINKE* okolo 12%) a od roku 2010 se setrvale až podnes pohybuje na úrovni mezi 25-30%. *Die LINKE* pak mezi 10-5% s tím, že její preference setrvale klesají až k současným cca 5-6%. Autorka chce doložit úspěch *Die LINKE* ve „starých“ spolkových zemích. Opomíjí však uvést, že *Die LINKE* nikdy nepronikla do zemských sněmů v Bavorsku, Bádensku-Württembersku a Porýní-Falci a poslední době výrazně propadla i ve volbách v Šlesvicku-Holštýnsku a Severním Porýní-Vestfálsku (vždy zisk okolo 2,5%). V současné době je tak zastoupena jen v polovině (5 z 10) zemských sněmů na bývalém západě. Nadto Brémy, Hamburk a Sársko, kde zastoupena je, patří k specifickým spolkovým zemím navíc s menším

počtem obyvatel. Lze proto polemizovat s tezí o „dokonaném“ úspěchu *Die LINKE* v západních zemích: „...*nemeckom systéme politických strán ako o systéme piatich strán, z ktorých každá je etablovaná aj na východe aj na západe krajiny.*“ (s. 39). Na druhou stranu je třeba brát v úvahu, že bakalářská práce zřejmě vznikala v letech 2011-12 a autorka nemohla operovat se všemi daty, která jsou v tuto chvíli k dispozici. Budiž to poučení, že v zobecňování dílčích politických pohybů je třeba opatrnosti a delšího časového odstupu.

V čtvrté kapitole a příloze se autorka zabývá postavením *Die LINKE* v Hamburku. Zde se zejména neztotožňuji s autorčiným posouzením průzkumu. Na to, aby šetření - které má podle autorky doložit obecná tvrzení uvedená výše v textu práce - poskytlo relevantní závěry, by vzorek respondentů musel být širší (dotazováno bylo 20 osob) a zvolený podle odborné sociologické metodiky, k čemuž nedošlo. Na druhou stranu šetření dokládá motivaci, pracovitost a zájem.

Celkově se jedná o rozporuplnou práci. Autorka je schopna využívat relevantní prameny a literaturu (významně se ale opírá o prameny z prostředí *Rosa-Luxemburg-Stiftung*, což nelze považovat za garanci nestrannosti), v určitých částech práce dokládá schopnost analýzy i zajímavé a samostatné interpretace. Silnou stránkou je volba aktuálního tématu a schopnost systematické koncentrace na jedno zvolené téma. Na druhou stranu autorce chybí znalost širších kontextů německé politiky, a i proto se opakovaně dopouští tvrzení, která jsou problematická nebo dokonce doložitelně nepřesná. Autorka by se do budoucna měla zaměřit na metodologickou oblast, zejména na ideál „nestrannosti“ společensko-vědního bádání. Vzhledem k tomu, že se jedná o práci bakalářskou a nikoliv magisterskou, hodnotím ji známkou **dvě (2)**: celkově naplňuje požadavky běžně kladené na tento stupeň kvalifikačních prací.

V Praze 7. 6. 2012

PhDr. Martin Valenta, PhD.